

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	-----	3 frt — kr.
Félévre	-----	1 frt 50 kr.
Negyedévre	-----	frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.		
Egyes szám ára 7 kr.		

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyiltér sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Városunk győzelme.

Szatmár, nov. 14.

A hírheft csongrádi átiratot városunk törvényhatósága leszavazta.

Igaz, hogy csak két szavazattöbbséggel került ki az urnából a győzelem, de épen azért annál nagyobb érdem hárul az önzetlen, hazafias lelkesedéstől áthatott nemes bajnokokra. Örök időnkig dicsősége marad e tény ennek a derék testületnek, hogy nem engedett szennyfoltot ejteni a város becsületén. Megmutatta, hogy vannak még e hazában független gondolkodású, nemes férfiak, kik fel merik emelni szavukat a minden jogot lábbal tipró, erőszakos hatalom ellen.

Igaz, hogy nehéz volt a küzdelem, de annál fenségesebb. A hazafias érzés vívott kemény harcot a szolgálélekkel. Az ellenzéki férfiak lelkek egész hevével állottak ki a küzdőterre, tudva azt, hogy az ügy, melyért kardot rántanak, azonos hazánk létérdekével.

Mindamellet — őszintén megvalljuk — aggódtunk az eredmény miatt, tudtuk azt, hogy ez a bizalmi nyilatkozat egyenesen a kormány meghagyása folytán jött napirendre az országban. Az illet tüzével vassal keresztül szokták vinni. Másrészt a kormánypártiak többségben van-

nak a gyűlésteremben. És ha csongrádi javaslat mégis megbukott, az ellenzék buzgalma mellett, főként ama józangdolgozó kormánypárti férfiaknak lehet betudni érdemül, kik felismervén, hogy az a dicső küzdelem, melyet az ellenzéki országgyűlési képviselők oly kitartó lelkesedéssel folytatnak, az igaz hazafiság jellegével bír, s nem haboztak a szolgálélekü csongrádi átirattól a szentesítő szót megtagadni.

Városunk egykori derék polgármestere az öreg Bösörményi Károlyt, Jandrák János apát plébánost, Kertészffy György városi pénztárnokot, dr. Fejes Istvánt, ki a múlt választáskor az egyik kormánypárti jelölt volt, Jankovics János elemi iskolai igazgatót lelkesen megéljenzették, midőn elhangzott ajkokról a fogadó válasz. Kertészffy kivül az összes városi hivatalnokok a csongrádi átirat mellett szavaztak.

A győzelem feletti örömben nem rójuk nekik fel bűnül ez alkalommal, számoljanak le ők maguk lelkiismeretükkel. A jövőre nézve pedig számoljanak le azzal, hogy nekik nem a kormány ad kezökbe kenyeret, nem a Bánffy jóvoltából vannak azon a helyen, amelyet betöltének, respektálni tartoznak tehát annak a közönségnek érdekeit és közvéleményét, mely őket ama tiszteletreméltó állásaikba helyezte. Ellenkzö-

esetben ne csodálkozzék senki, ha a polgárság sértett önértetében meg fogja tőlök vonni a bizalmat.

De hagyjuk ezt. Örvendjünk annak a győzelemnek, melylyel büszkén léphetünk a nyilvánosság elé, mely reánk fogja fordítani az egész országfigyelmét, amelylyel városunk egy régi bűnét legalább félig meddig lemosta.

A közgyűlés lefolyásával tudósítónk a következőkben számol be:

Mozgalmas képek.

Mozgalmasabb képet régen nem látott közgyűlésünk nagy terme. Politikai izü átirat Pécs, Csongrád városoktól, gör. kath. plébános, gazdasági tanácsos, aljegyző választás — sok egyszerre. A kapacitacziók, czédulosztások, párbeszédék.

— Ki vágjuk mellünket!

— Szöllőbe megyünk?

— Egres-sy-re?

— De hiszen Galgóczy!

— Hát Pátri! — és a többi, ez volt a mai közgyűlés praeludiuma. A város atyák teljes számmal. A karzat megtelve kíváncsi közönséggel. A gazdasági tanácsosi állásra senki és senkit nem kapacitált. Ugy látszik ez — rendben volt már régen.

Főispánt éljenzéssel fogadják. A szokásos előzmények után a polgármester helyett a főjegyző olvassa fel a havi jelentést. A közgyűlés elfogadja.

— Az obstrukciós vita. —

Farkas Antal indítványozza, hogy a Csongrád és Pécs város törvényhatósági át-

TÁRCZA

Gyászbeszéd

b. Erzsébet királyné ő felsége fölött, melyet szept. 20-án Bécsben a gyászisteni tisztelet előtt tartott

P. Kékh Kelemen.

„Kihez hasonlítsalak, Sion leánya, hogy megvigasztaljalak? Mert nagy, mint a tenger, a te keserűséged; mi gyógyíthat meg téged?”

(Jeremiás sir. 2, 13.)

Jeruzsálemnek, a Babylon királya által feldult Jeruzsálemnek romjai fölött hazafias fájdalomtól keseregve hasztalan keres Jeremiás próféta egyetlen szót, melylyel Jeruzsálemnek életben maradt lakosaiba újra lelket önthetne; széles e világon ily keserűségre hasztalan keres példát, melyre hivatkozhatnék, hogy im mások is osztoznak szenvedésükben, s e gondolattal enyhítne fájdalmukon. „Kivel hasonlítsalak össze, ugyan ki olyan, mint te?” — kiált föl siralmaiban. Nincs senki, a kit összehasonlít-

hatnék veled — akarja mondani; csak egy hasonlatot talál a próféta, — ez sem vigasztaló kép — a tengert az ő beláthatlan határaitól, az oceánt az ő megmérhetetlen mélységeivel; s a megmérhetetlen fájdalomnak ez a képe adja ajkára e kérdést: Ki gyógyíthat meg téged.

De mialatt a próféta várja kérdésére a választ: „Nincs olyan ember egyetlen egy sem,” azalatt reá mutat arra, a ki az emberek fölött áll, a hatalmas, mindentudó, irgalmas Istenre, kinek szavát ő maga hirdeti jövődöléseiben: „Én beforrasztom sebeidet meg foglak szabadítani keserűségeidtől.” (Jerem. 30. 7.)

Megdöbbenve áll az egész világ valami hallatlan, valami megfoghatatlan, valami borzasztó dolog előtt, a melyről mint mikor zavaros álomból ébred az ember, azt szeretné mondani: hiszen ném volt igaz, csak gonosz álom volt! Felejthetlen, szeretett fejedelemszonyunkat, az ország anyját látják Ausztria s Magyarhon népei a sirboltba merülni, és Te fenséges család, kinek mindig a legterhebb utakon kellett járnod s a legnehezebb koronákat viselned, oh császári család,

ki hitedet tekintve igazán leánya vagy a honnak, az egyháznak, te érzed a legmélyebben, ahány sziv dobog benned, annyin keresztül érzed, hogy nagy, mint a tenger fájdalmad, ki gyógyíthat meg téged?

Isten megteheti, Isten meg is fogja tenni és pedig a maga módján: az által, hogy világosságot gyújt, hogy megvigasztal, hogy égi reményeket gerjeszt. E gondolat szerezzen jelen gyászunkban megnyugvást. Mert ez mintegy hagyatéka oly magas, oly fenséges, oly hatalmas fejedelemszonyunknak, ő felségének, Erzsébet császáni és királynénak, kinek emlékezésül szenteljük ez óra ájtatosságát.

I.

Gyógyítani, lelki sebet gyógyítani először is annyit tesz, mint fölvilágosítani. Az Ur fölvilágosít bennünket, megerősít a gonosz ellen, mely keblünkben uralkodik. Megérteti velünk a próféta szavait: „Oda van szívünk vidámsága, gyászra fordul énekünk, lehulltak fejünkről a koszorúk; jaj nekünk, mert véteztünk” (Jer. sir. 5. 15.)

De meg is fog ő minket edzeni a gonosz-ság ellen, mely feburjázott a világon. Nem

iratok még e közgyűlés alatt megejtendő választások előtt tárgyalassanak. A közgyűlés az indítványt elfogadja.

Felolvastatnak a kérdéses és ismert átiratok az obstrukciós viták ellen.

A tanács javaslata, hogy törvényhatósági közgyűlésünk is írjon fel az országgyűléshez az obstrukció ellen.

A javaslat felolvasására, mert ez *kacs-karingós, kerülő uton jut az obstrukció ellen való felirat határozati javaslatához* — nagy és vegyes érzelmű zaj támad.

- Elfogadjuk!
- Nem fogadjuk!
- Halljuk a felirati javaslatot.

Olvassák... Ennek utána feláll a függetlenségi párt elnöke Farkas és körülbelül így szól: E feliratot, ha valami értéke volna, ha nekünk nem volna más fontosabb dolgunk, akkor sem fogadnók el. De nekünk sok dolgunk van. És nincs szükségünk, hogy itt magunk közt hajsztát indítsunk, mikor ismerjük, hogy mit ér az egész ügy, ne bolygassuk egymás békéjét, kedélyét, vegyük egyszerűen tudomásul. Fogjunk saját ügyünk tárgyalásához.

Domahidy Ferenc: Nem óhajtott felszólalni. Csak Farkas szavaira reflektál. Ezt a kérdést nem pártszenvédély, de hazafiság szempontjából kell felvenni. Itt volna az idő, hogy mikor a szomszédban nagy, szenvedélyes harcok dülnek, akkor mi nyugodtsággal, komolysággal magunkhoz ragadhatnók a hegemoniát, a király szívéét. Hiszen az obstrukcionalis pártnak vezérei is belátják és a haza ellen való bűnnek tartják a obstrukciót.

Nagy Elek a tanácskozás menetére szól. Itt egy indítvány merült fel. A Farkas indítványa. Tessék először erre szavazni, aztán ha ez megtörténik, fentartom magamnak az én hozzá szólásomat, esetleg indítványomat.

Főispán kéri Nagy Eleket, hogy adja elő hozzá szólását.

A terem ekkor kezd obstrukciós levegőjü lenni.

Nagy Elek beszél és beszédében erősen kidomborítja, hogy az ilyen kérdéseket, szenvédélyt lobbantó dolgokat a függetlenségi párt e terembe nem hozta, de ha... Aztán

fogja megengedni, hogy a szabad gondolkozás ürügye alatt továbbra is túrjunk tanokat s tanoknak forrásait, melyek büntetésre méltók, mint a gonosztett s melyek többé nemcsak tanok, hanem valóságos vétségek.

Ki rabolta el tőlünk mindnyájunktól országunk feledhetetlen édes anyját? A mai kor gyermeke, azé a koré, melyben mintha a Krisztus korabeli ördöngösök támadtak volna föl újból. Egy olyan alak, aminők az antikrisztust megelőző végső napok szörnyetegei, akiről azt mondja sz. Pál apostol: „azért, mivel az igazság szeretetét be nem fogadták, hogy üdvözüljenek: azért engedi meg Isten rájuk hatni a tévelygést, hogy higyjenek a hazudságnak.” (II. Thess. 2, 10.).

„A te prófétáid — így szól Jeremiás Jeruzsálemhez — hamisságokat és bolondságokat láttak neked és nem fedezték fel gonoszságodat; hamis jóvendöléseket mondtak, hogy tul vagy terhelve, el vagy nyomva, ki vagy „taszítva.”

Valóban úgy van, fenséges és mélyen tisztelt hallgatóim, a császárné halálos sebe a társadalom sebéét tárja fel előttünk, azokat a csalfa látomásokat, melyek után a nagy

védi az ellenzékét, kemény szavakkal kritizálja a kormányt, melynek sem gazdasági politikája, se őszintesége nincs, mert nyilatkozni gyáva. Ilyen kormány bizalmat nem érdemel. Azért indítványozza, hogy a közgyűlés *igenis intézzen feliratot az országgyűléshez, melyben fejezze ki az ellenzék iránt való bizalmát és bátorítsa azt a további küzdelemre.*

Kereszteszeghy tüntetési szándékának tartja ezt az egész dolgot, azért Farkas indítványához járul.

Polgármester. Elöttem szólók azt hangoztatták, hogy ne hozzuk be ide a politikát. És ime ők maguk czipelik ide.

- Nem igaz!
- Ők maguk tárgyalják a politikát.
- Igaz.
- Nem úgy van!

A nemzet az alkotmányos életét vérrel szerezte s ime ma Bachkorszakot emlegetnek. Huszonöt ember megakadályozza a parlament életének vezetését, melyet negyvennyolcban annyi vérrel...

- (Akkor nem választottak szuronynyal.)
- Ki mondja azt szemembe, hogy én szuronynyal választottam.

Farkas (indulatos szenvédélemmel)

— Ismerjük mit tett a választásnál...

Oly vihar keletkezik most a közgyűlés termében, minőre soha nem emlékszünk. *Hérmán* beszédje végén kéri a közgyűlést, hogy kövesse hazafias érzését, és nyilatkozzék meg, és jutassa érvényre a közgyűlés meggyőződését.

Csomay: Ha én a polgármesternek voltam volna, levelet irtam volna Csongrádra és Pécsre és kértem volna, vegyék vissza ezt az átiratot és ne akarjátok, hogy mi hazaárulást kövessünk el. Farkas indítványához járul.

Uray Géza. Ha egy szemernyivel járulnánk ezzel hazánk javához, nem volna e teremben senki, a ki meg akarná akadályozni. De ezzel nem tennénk egyebet, mint a kormány hatalmának nagyobbitását. Erre meg mi nem vállalkozhatunk, mikor a kormány törvénysértést követ el. Az ellenzék nem obstruál, csak véd... védi a nemzet jogát. Szemére veti a polgármesternek és tanácsnak, hogy hábar tudta, hogy itt mi lesz, mégis ide hurezolták a kérdést. Egy szál gyufával az egész várost fel lehet gyujtani.

tömeg indul, az ábrándokat köteleességet nem ismerő teljes jogegyenlőségről és mindenben egyenlő szabadságról, beleértve ebbe a minden rosszat megengedő szabadságot.

„Távolítsátok el az ország fiaitól a gonosz szellemeket, melyek az emberek megrottására járnak be a világot!” „Övjátok meg az ifjuságot, melynek virágja vonult el császára és atyja szemei előtt!” Ez az intelem tör elő a sirboltból mihozzánk császárnénk koporsójából. „Ne engedjétek helyet az ördögnek!”, (Efez. 4. 27.) Az apostolok ez értelme, Istennek e szava az, melylyel a bennünket ért megpróbáltatás kiált felénk; ha hallgatunk reá, az Isten sz. Lelke fog meggyógyítani minket: „Megtérnek az Urhoz, megkegyelmez nekik és meggyógyítja őket.”

II.

Isten gyógyít, azáltal, hogy megvigasztal.

Én, én magam foglak meggyógyítani (Iz. 51. 12.) — így szól Isten Izaiás próféta által.

Az által vigasztal meg, hogy könyeket ad. A merev, szóvalan fájdalom nem képes

Ne tegyük ezt. Azért kérve kéri, hogy fogadják el a Farkas indítványát.

Keresztes Sándor. Más megyéből hurezolták e kérdést ide, hát tárgyalnunk kell. Én, mint nyilt szabadelvű elfogadom a tanács javaslatát.

Kelemen Soma. Uray függetlenségi párti azt mondta, hogy a parlamentben nincs obstrukció. Hát ha a parlamentben semmit napi rendre nem engednek tüzni, hát az nem obstrukció? Reflektál Nagy Elek szavaira. A szólásszabadság korlátozását nem látja e feliratban. Az obstrukció karmait belevágja a mi gazdasági kérdésünk előre való haladásába. Nem bizalmat szavazunk a kormánynak. Kérés, intelem ez, hogy szabaduljunk meg már ebből a válságos helyzetből. Elfogadja a tanács javaslatát.

Antal Dániel. Szomoruan látjuk, mi egyszerű emberek, hogy az országgyűlés tétlenségre van kárthatva. (s ki az oka? — A kormány) Azt én nem kutatom. Egy nap 60 ezer forintba kerül, mint okos emberek kiszámították. — Elfogadom a tanács javaslatát.

Tanódi. Én a magas politikához nem értek, mert ha értenék, ma nem itt ülnék, de az országházban. De annyit mégis látok, hogy ez bizalom a kormánynak. Ebből Ausztriának lenne haszna. Ehhez nem járulhatok.

Jákó Mihály. Két obstrukciót láttunk és azt tanultuk, hogy az obstruálók unták meg. Ez nem komoly dolog. Kossuth Lajos is elítélte az obstrukciót. Mi az obstrukció? Parlamenti forradalom. Apponyi sem helyeselte. Ha pl. mi 8-an 10-en összeállanánk és itt obstruálnánk. (Próbáljuk meg!) Nekünk szabadelvűeknek meg kell akadályoznunk az erőszakot.

Farkas: De a választásoknál erőszakoskodtak ugy-e?

Jákó Mihály: Felszólítom Farkas Antal urat, mondja meg nem kérdeztem-e tőle a választás előtt: elvállalja-e a felelőséget? Azt mondta: el! Ugye, hogy a katonaság sem tudott minket megvédeni:

Kovács Leo, zászlóval kezében ott volt a harcokban, kezében tartotta és felemelte azt, de sose hitte, hogy itt ez történhessék; pártolja Farkas Antal indítványát.

— Szavazzunk!

sirni, köny nélkül pedig merev és néma marad a fájdalom. Azért mondja sz. Ágoston: „Üdvösséges fájdalommal gyászolják a hivek övéiket, ha meghaltak, s hullassanak érettük, amint emberekhez illik, enyhítő könyeket.”

És ha a hatalmas sicelegi erőd eleste után, melyet ismét csak visszafoglaltak, „Dávid és vele levő népe hangosan sirt, míg könnyeik ki nem apadtak”; és ha az ifju Tóbiás anyja, mivel fia vissza nem érkezett a kitűzött napra, bár később visszaérkezett, nem tudta visszafajítani könnyeit és így kiáltott föl: „Ah, ah, én fiam, miért küldöttünk messze földre téged, szemünk világát, öregységünk gyámolát, éltünk vigasztalását!” (Tób. 10. 4.) — mennyivel inkább kell nekünk siratnunk a császárné és királyné ő felségét, ezt az eltávozott s többé vissza nem térő igazi felséget! Ezt a trón magaslatán is oly keresetlenül egyszerű nőt? A művészeteknek ezt a mély érzésű barátját és pártolóját, kinek lelkében igazi művészi szellem lekozott? A teremti Isten művének ezt a nagy csodálóját? Ezt a csöndben imádkozó mélységes hitű keresztény nőt? Ezt a

— Szavazzunk!

Nagy Elek akart volna még beszélni, de a vitát befejezték.

Következik a szavazás. Olvassák a névsort, a nevek után igen és nemet kellett mondani. Az „igen” a kormányé, a „nem” az ellenzéké volt.

Böszörményi Károly: nem! (Éljen nagy taps!)

Jandrisics János: nem! (Viharos éljen nagy taps!)

Kertészffy Gábor: nem! (Éljen, Hoch!)

Fejes István: nem! (Éljen!)

Ruprecht Antal: igen! (Negyvennyolczas honvéd volt Hoch!)

Beadatott 76 szavazat. Ebből 39 nem és 37 igen!

A tanács indítványa tehát (hogy t. i. irjanak fel az obstrukció ellen) nem fogadtatott el.

— A választás —

Az aljegyzői állásra első helyre: *Galgóczy Józsefet*, a második helyre: *Szöllősy Lajost* kandidálta az erre kiküldött bizottság.

A szavazás a legnagyobb érdeklődés közt kezdődik meg.

A szavazás eredménye: *Galgóczy* kapott 21 szavazatot, *Szöllősy* 58 szavazatot. Tévedésből *Egresy* is kapott egy szavazatot az aljegyzői állásra.

Aljegyzővé tehát *Szöllősy Lajos* lett megválasztva.

Gazdasági tanácsossá egyhangulag Pethő Györgyöt választották meg.

Most következett a gör. kath. plebános választása.

Mikor a három jelölt nevét: *Melles Emil*, *Egresy János* és *Dudics* nevét felolvasták, a *Melles* pártiak győzelmét lehetett kivenni a hang tömörségét véve mértékül!

E közben felolvassák *Dudics* levelét, melyben arról értesíti a tanácsot, hogy a jelöltségtől visszalép.

A *Melles* pártnak ajlével felolvasásakor kiderült az areza.

És nem is vált — borulóra.

Melles Emil kilencz szavazat többséggel gör. kath. plebánossá választatott.

Melles kapott 44, *Egresy* 35 szavazatot.

A közgyűlés többi tárgyairól röviden a hirrovatban referálunk.

Hát a megyében mi lesz?

Sz. Márton napjára fölczitálták a megyék főispánjait Budapestre, hogy a hirhedt „szelid nyomással” hassanak a megye közönségére az ellenzék férfias magatartásának megbénítására.

A november hó 21-ére hirdetett megyei rendkívüli közgyűlés e felutazásnak következménye, a hirhedt csongrádi ellenakció 7. pontja alá van rejtve eme semmit mondó szavakkal:

7. Csongrád vármegye átirata az országgyűlés tárgyalási rendjének helyreállítása tárgyában.

Tehát a tárgyalási rend helyreállítását arrogálja magának a megye.

Ugyan honnan vette e jogát?

A parlament nem ismer Ő felségén kívül más vele egyenlő értékű hatalmi és jogi tényezőt maga felett. Mi az a megye? Ma közgazgatási forum, melyet a főispán közvetítésével Budapestről ránczigálnak. A hatalmi párt féltvén hatalmi állását, a megyét hívja segítségül, azt a megyét, melynek minden jogát kineveti, melyet még jobban akar államosítani, mint a hogyan már is el van államosítva, melynek tisztviselőit még nagyobb függő viszonyba akarja hozni, mint a milyenben már is szenved.

Erre a megyére apellál a hatalmi párt, mentse meg bizalmi szavazatával pozícióját, félemlítse meg az ellenzékét „szelid nyomással”, hogy odafönn büszkén kivalkodhassék, menyire pártján áll Magyarország!

Az a Magyarország, melynek szavazóit semmibe sem vette Várnán, Somorján, Nyitrán stb. Az a Magyarország, melynek gazdasági megélhetését oda dobja az osztrák érdekeknek, az a Magyarország, melynek földadóját nem akarja mérsékelni, mert nem akarja megterhelni a merkantilistákat a börze és részvényiv-adóval.

Magyei ellenzék! Legyen résen, sorakozzék tömegesen e rendkívüli megyei gyűlésre, nehogy szeplő essék Szatmármegye hazafias érzésén, nehogy megforduljanak sűrűkben *Wesselényi* és *Kölcsey*, nehogy bizalmat szavazzanak ama politikai pártnak, a mely kiméletlen mindenkivel szembe, ki nem tolja szekerét, örökös uralomra törekszik, leszoritja a legtehetségesebb elméket egy *Apponyit*, *Kállayt*, *Kun-Héderváryt*.

csak hogy rendszere és hatalma meg ne bukják.

Felhívjuk a megyei ellenzék figyelmét e rendkívüli közgyűlésre, hogy baj ne essék Szatmármegye hazafias becsületén!

A házi ipar kincsei.

Bizonyára sokan hallották hirét ama szövőgyárnak, melyet egy nemeslelkű urnő, *Nikolics Szeréna* és nővére *Etel* létesítettek alig pár évvel ezelőtt *Dobrács-Apáti* községben.

Mily dicséretre méltó cselekedet ez!.. Amellett, hogy rendkívüli sok fáradsággal és anyagi áldozattal jár, a kezdet nehézségeivel is meg kell küzdeni, Mert uttörő munka ez, mely most van hivatva megismertetni a néppel ama kincseket, melyek a házi ipar műveléséből reá háramlanak. És *Nikolics Szeréna* nem kiméli erejét, áldozatul hoz időt és fáradságot, hogy az egyszerű falusi paraszt leánykakat bevezesse a művészet titkaiba, mely talán családoknak jövő boldogságát fogja megteremteni.

Alig egy pár éve, hogy fenáll a szövőgyár, máris országszerte ismeretes.

Remek kivitelű, izléses munkái 96-iki kiállításon voltak szemlélhetők, hol mint a magyar szövő ipar műremekei lettek bemutatva az ország és külföld előtt. Kézi munkái közül valószínűleg több példány a párizsi világkiállításra is felkerül. Épen a napokban kereste meg *Miklós Ödön*, a párizsi világkiállítás a magyar osztályelnöke meleg hangu levélben, melyben felszólítja, — hogy ne mondjuk — kéri az urhölgyet, hogy diszmunkákat készítene a magyar osztály számára. Az ő remekei képviselnék, illetve azokon mutatnák be a magyar szövő ipar fejlődő productivitása.

Több megrendelést tett nála a kereskedelmi muzeum; itt készül a pesti angol kisasszonyok növendékeinek összes ruházata, városunkban is ismeretesek már a gyár szép kivitelű készítményei s a jövő évre tervezett kiállításon ismét be lesznek mutatva.

Mig a tudósok nagy serege, nemzetgazdászok theoretice keserve kutatják a czélszerű eszközöket és módokat, hogy nemzetgazdaság különböző ágait fölviragoztathassák, addig *Nikolics Szeréna* a szövőipar terén, már tényleges eredményeket képes felmutatni.

fenkölt és jóssággal teli szívet? A betegek sebesültek és szegényeknek ezt a vigasztalóját? — Ezt a szeretetteljes édes anyát, császári férjének ezt a legnehezebb órákban is erős támaszát, akiről mindig azt tartotta legkegyelmesebb urunk, hogy Isten nagy kegyelméből történt, hogy őt nevének nevezheti?

Mennyire kell gyászolnunk és siratnunk a koporsóba zárt ezt a kegyesség- és fenséggel teljes alakot! Mily fájdalommal kell visszatekintnünk a boldog reményekkel teli multnak letűnt tavaszi napjaira, és mily fájdalommal kell azokat őszi napokhoz hasonlónak látnunk, melyeken hullik a fák levele, levél levél után?

„Vigasztaló könnyek!” Istennek szentelt könyvek! De ki ajánlotta fel azokat Istennek nagyobb bensőséggel, mint az, kit legmélyebben sujtott, legkegyelmesebb urunk és császáruk!? Innen az az erő, amelynek érzetében a nagy, keresztény, császári szenvedő elmondhatja a zoltárossal: „Magas hullámaid és habjaid mind átmentek rajtam! — Miért vagy szomorú? én lelkem! és miért nyugtalanítasz engem? Bizzál az

Istenben, mert még halát fogok neki adni; mert ő arcom szabadítója és az én Istenem!” (Zsolt. 4. 18. és 12.)

És ehhez az erőhez, mely vigasztalás nekünk, még egy másik vigasztalás is fog járulni. E széles birodalom összes népeihez elszáll majd innen elhunyt császárnénk és királynénknak nyugvóhelyéről az a szellem, amely *Ábrahám* pátriárkában nyilatkozott meg, mikor így szólt *Lóthoz*: „Édesem, kérlek, ne legyen versengés közöttem és közötted, pásztoraim és pásztoraid között; hiszen atyafiak vagyunk” (Gen. 13. 8.)

III.

Isten végre azáltal gyógyít, hogy égi reményeket gerjeszt.

Azért írja sz. *Ágoston*: „Gyászolják a hivek üdvösséges fájdalommal övéiket; de még ezt is nyomja el a hit vigasztalása, mely biztosít minket, hogy a hivek, ha elhunytak az Urban, csak rövid időre válnak el tőlünk s boldogabb életbe mennek át.” Erről az előttünk még fátyollal borított „boldogabb”-ról jövendölte *Izaiás* próféta: „nem a nap lesz neked többé nappali világító és

nem a hold fénye világít majd neked: hanem az Ur lesz neked örökvilágosságod és Istened a te dicsőséged.” (Iz. 60, 19.)

Ez a „boldogabb élet” az, melyben nincsen mulandóság. „Nem száll le többé napod és holdad nem fogyatkozik meg: mert az Ur lesz neked örök világosságod és sirmalad napjai véget érnek.” (Iz. 60, 20.)

Ez a „boldogabb élet” az, melyért *Jézus Krisztus* kezeskedett. Mikor *Jézus* elindult *Lázárt* föltámasztani, „megrendült lelkében”, — mint sz. *János* leírja; őt magát is megrendítette a halál, melyet az emberek el kell szenvedniök. Azután sirt. Oh, mily boldogító ez az aranyszó sz. *Jánosnak* ajkán: „És *Jézus* sirt” (sz. *Ján.* 11, 35.). — És mégis ugyanaz, aki most sirt, ugyanaz szólta így a halott testvérehez: Én vagyok a föltámasztás és az élet. Aki én bennem hisz, ha szintén meghal is, élni fog; és minden aki él és én bennem hiszen, nem hal meg mindörökké. Hiszed-e ezt?” (sz. *Ján.* 11, 25.)

És azt, amit *Krisztusnak* e kérdésben „hiszed-e ezt” használt parancsoló hangjából kifolyólag hinnünk kell, azt keserű szenvedése és halála útján ő maga vita ki az

Telve van nemes ambitioval. Vasakarat, munkaereje és lankadatlan energiája kiszámíthatatlan hatással leend iparunk fejlődésére. Már eddig is oly szép sikert ért el, ami méltán nagy reményekre jogosít fel bennünket.

És mindezt nem magáért cselekszi, hanem a föld szegény népéért, melynek sorsát szíven hordozza, s eszközt ad kezébe, hogy képes legyen mindennapi kenyerét megkeresni.

Sőt nemes törekvése, önfeláldozó készsége nem csak az ipar föllendítésére gyakorol jótékony hatást, a népnek nemes anyagi helyzetén segít, hanem fejleszti benne a szép iránti érzéket, nemesíti szellemét és erkölcsét egyaránt.

Második anyjukat tisztelik és becsülik ő benne a falu leányai.

Ha megfigyeljük Dobrács-Apáti község lakóit, azt fogjuk találni, hogy gondolkozása, beszéd modora, fellépése, sőt ruházata is egészen elüt más községek lakosaitól, azokat messze felül mulja.

Nikolics Szeréna mindig közöttük forog, hol egyik, hol másik teremben tanítgatja a szép női munkák elsajátításáért epedő paraszt lányokat. Mintegy 25—30-ra tehető az alkalmazottak száma.

Azonkívül 15—20 család van foglalkoztatva nap nap után saját otthonában, kik a már elkészített munkákat szolgáltatják be az urhölgy udvarába.

Az említett szép tulajdonokon kívül nagyban hódít az alkalmazott parasztleányok közt a takarékosági hajlam.

Vannak olyanok, az ügyesebbek és szorgalmasabbak közt, kik keresményökből eltartják a szülőiket, mások a megtakarított keresményből fejős tehenekeket szereznek be maguknak.

Ime a munka, szorgalom édes jutalma! De kinek köszönhetik ezt? . . . Természetesen annak a derék urnőnek, kinek személye valóságos áldás a község lakóira. Kár, hogy nagyobb arányokat nem ölt megyénk területén az iparnak ez a szép neme, ami úgy a nép művelése, mint anyagi helyzetének előmozdítása céljából felelte kívánatos volna. Találják a módokat, miként lehetne utját vágni a szocializmus terjedésének, szorgosan gondoskodnak a rendszabályokról,

Atyától, midőn így szólt: „Atyám, a kiket nekem adtál azt akarom, hogy a hol én vagyok ők is velem legyenek, hogy lássák az én dicsőségemet, melyet nekem adtál” (sz. Ján. 11, 25.)

* * *

Mivel azonban nem tudjuk, hogy az Urban elhunytak abban az órában, mikor megemlékezünk róluk, bementek-e már az Urnak dicsőségébe vagy a kiengesztelés titokzatos útján haladnak Isten felé, azért mondja ismét sz. Ágoston: „Adják meg a hivek halottaiknak a szeretet és tisztelet által parancsolt végső tisztességet s szerezzenek ezáltal enyhülést saját fájdalmaikban; de azt, ami halottaiknak igazán használ, még sokkal nagyobb gondal, bensőséggel és bőkezűséggel végezzék értük, értem: a szentmiseáldozatot, a halottak nevében teljesített jóselekedeteket és az imádságot.”

És ezért készül im a pap keze az oltáron bemutatni a legszentebb áldozatot az elhunyt császárné és királyné lelki üdvéért.

melyekkel a társadalomnak ezt a fekélyét ki tudják irtani. Nincs alkalmasabb gyógyszer, mint kenyeret adni kezébe az éhező népnek, megtanítani arra, miként tudja magát az életben tisztességesen és becsületesen uton fentartani. Fordítsák ide figyelmüket, akiket illet, ne kapkodjanak célra nem vezető eszközök után. Az ipar fellendítése a legszorosabb összefüggésben van a szegény-nép életérdekével.

Ennek daczára, hogy e szép házi ipar vármegyénkben honosodott meg és itt valódi mestere van, mit sem cselekszik épen a vármegye, hogy felkarolja azt az ügyet, mely végeredményében kiváló fontossággal bír. Több világosságot és a szegény nép érdekében több jóakaratot kérünk.

Hirek.

Az egri érsek ur ő excellenciáját azon alkalomból, hogy érsekségének huszonöt éves jubileumát ünnepelte, püspök ur ő méltósága meleg hangon levélben üdvözölte, kifejezve az egyházmegye hódolatát is a metropolita előtt. Erre az alább közölt levélben válaszul köszönőleg az ünnepelt főpap.

Méltóságos és főtisztelendő Püspök Ur! Huszonöt éves érsekségem betöltésekor Méltóságod egyházmegyéje nevében is hozzám intézett üdvözlő utat talált lelkemhez elvonultságomban is, melylyel a nyilvános ünneplés külsőségei s a hiányzó érdemek magasztalásai elől kitérni kívántam. — Ez üdvözlő indokát és forrását ugyanis Méltóságod lekötözött jóindulatán kívül egyedül a Méltóságod által is kiemelt azon nyomra vezetem vissza, mely a gondjaira bízott egyházmegyét az enyémhez fűzi s mindkettőnek életmozgatait az együttérzés közös alkalmává teszi. És e viszony átérzésének bensősége tudatában szívesen fogadom a megemlékezésnek olyan megnyilatkozását, mely főpásztori működésében a sorsunkat intéző Gondviselés akaratát látva, az ő támogató és erősítő kegyelmét kéri az osztályrészemül jutott munkára is, hogy a közjóra adja meg annak sikerét. — Ily érzuéttel benső köszönetet mondok a nyilvánított jókívánatokért s testvéri viszonzásul Isten sok áldását ké-

És az Urfelmutatás csendes pillanatától kezdve, amelyben Krisztus Jézus leszáll közénk, ugyanaz a legszentebb szív, mely egykor a Golgothán dobogott és szenvedett, ha nem is hallhatjuk hangját, így fog az oltárról szólni az Atyához: „Atyám, tekint le reám, fiadra az oltáron, a megölt báránnyra és az én kedvemért ezt a nekem oly kedves lelket, mely tebenned hitt, tebenned remélt, vezesd be az örök dicsőség és boldogság honába.”

És akkor valami, az isteni béke lehelletéhez hasonló fogja majd megérinteni közöttünk a legfenségesebb szenvedőnek lelkét.

És akkor valami az Isten szavához hasonló fog szívünkhöz hatolni és azt fogja mondani, hogy nincsen semmi nagy, csak az örök nagy Isten, hogy nincsen semmi bizonyos, csak Isten törvénye s a viszontlátásnak és hallhatatlanságnak ígérete és reménye, és hogy nincsen semmi, ami után nekünk, szegény földi vándoroknak forróbban kellene vágnunk, mint az, hogy egykor mi is homlokunkon az Istennel való kibékülés esőkjával halhassunk meg.

Amen.

rem Méltóságod életére és szeretett egyházmegyéjére. Többire rokonérzelmeibe ajánlott kiváló tisztelettel vagyok Méltóságodnak, Budapest, 1898. évi november hó 1-én, kész szolgálja s rokona az Urban: dr. Samassa József egri érsek.

Nagyszerű alapítvány. Kiszely Károly dr. nyug. miniszteri osztálytanácsos, városunk lakosa eladta a városnak avas felső-falusi erdőbirtokát százezer forintért oly feltétel alatt, hogy ezen összeget csak 20 év múlva 1919. jan. 1-én tartozik megfizetni oly képen, hogy eladónak vagy örökösének 70 ezer forint térítendő meg, 30 ezer forint pedig az elhunyt Kiszely Tibor dr. kuriai bíró nevére tett alapítványra fordítandó. Az alapítvány kamatai, ha azoknak célját az alapító meg nem határozná, 1919 ben a város akkori fejlődési viszonyai szerint a városi közgyűlés által meghatározandó kulturális vagy humánus célra lesznek felhasználhatók.

Erzsébet napján Ő felsége a királyné lelki üdvéért d. e. 9 órakor ünnepélyes gyászmise lesz a székesegyházban.

Alapítvány. Kádár Ambrus dr. prépostkanonok 2000 frt. alapítványt tett, hogy annak kamataiból a szatmári egyházmegyében tartandó népmisások költségei fedeztetesnek.

Kinevezés. Ő méltósága a püspök ur Czireizer Alajos mezőteremi plébánost szentzéki tanácsosnak, Mellan György madarászi plébánost szakaszi plébánosnak nevezte ki. Az üresedésben levő halmi és madarászi javadalmakra e hó 30-ig pályázat van hirdetve.

Elismerő köszönetét nyilvánította a vall és közoktatási miniszter Ratkovszki Pál kir. kath. főgymn. igazgatónak, Erdélyi Imre tornatanárnak külön-külön, a kir. kath. főgymn. tanári karának együttesen azon érdemeikért, melyekkel a múlt tan-évben városunkban tartott tornaverseny sikerét előmozdították.

Eljegyzés. Kotosmán Simon, a gr. Károlyi-féle nagy-ecsed-i uradalom bérletének gazdasztje jegyet váltott Sarkadi Antal szállodatulajdonos, városi tanácsos és rk. egyházmegyei leányával, Mariska kisasszonnyal.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Majdik Árpád szatmárnémeti kir. törvényszéki díjnokot a mátészalkai kir. járásbíróshoz irnoknak nevezte ki.

Püspök ur ő méltósága a következő leiratot intézte Bodnár Gáspár képezdei tanár, a róm. kath. tanítóegyesület elnökéhez: „Tisztelendő Elnök Ur! A szatmár ugcasai róm. kath. néptanító egyesület f. é. június 2-án tartott közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet a következő megjegyzésekkel veszem tudomásul. Helyeslem az elnöki megnyitó beszéd irányát s kiemelendőnek tartom annak lelkesítő hangját, melyel Fdőséged az egyesület tagjait a kath. iskolák jogai mellett való tömörülésére, e jogok védelmében hatóság közremunkálására és az iskolai belső életnek intenzív fejlesztésére buzdította a tanítók hatáskörébe osó eszközök helyes megjelölésével. Érdeme a gyűlésnek, hogy nem zsugorodott össze merő alakissággá, jelentételek meghallgatásává, hanem eszméket nyújtott, irányt jelölt a munkásságra, az elnöki megnyitón kívül azon tanulságos, módszertani értekezéssel, melyet Pataki Lajos, képzőintézeti tanár tartott. Nem került azonban ki figyelmemet azon sajnálatos jelenség, mely az önképzésre irányuló munkakedv némi hanyatlását látszik elárulni, hogy a lefolyt évben az egyesülettől kitűzött öt

pálya tételre csak egyetlen dolgozat adatott be. Ez észrevételeim szolgáljon a jövőben szorgalmasabb munkásságra ösztönözésül. Egyébként ezentul is figyelemmel kísért működésükön legyen Istennek áldása. Ki is áhítatos imáiba ajánlottan vagyok Szatmár, 1898. november 12. én Tiszteletudósággal nek Krisztusban atyja Gyula püspök.

A szatmári kir. kath. főgymnásium „Ifj. Kazinczy, Önképző-köre” Orosz Alajos tanár vezetése alatt, f. hó 15-én tartott üléseben, hazafias lelkesedéssel s örömmel fogadta Brózik Eugetberg VIII. oszt. tanulóinak azon indítványát, hogy édes hazánk koszorús költője emlékének megőrzésére czélzó Vörösmarty-szobor alapja javára tagjai közt gyűjtést rendez, s tekintve a magas szoros czélt, a rendelkezésére álló alapból is bizonyos összeget utalványoz. „A nemzet nagysága fiainak tiszteletében áll.”

Nyilvános számadás. A milleniumi évben az ország székes fővárosában rendezett országos tornaversenyben a szatmári kir. kath. tanítóképző intézetből részt vett szegény sorsu növendékek költségeire, nt. Bagossy Bertalan tanítóképző tanár gyűjtött 90 frt 50 krt, melyből a „Heti Szemle” 1896. évi 33. számában kimutatott számadás szerint fennmaradt összeget, 34 frt 32 krt a nevezett tanár ur intézetü czélokra kezemhez szolgáltatotta.

Ez az összeg 1896. évi június hóban takarékpénztárba helyeztetvén, 1898. évi május hóig gyümölcsözött 2 frt 55 krt. Az egész rendelkezésemre állott összeg volt: 36 frt 87 krt.

Ebből az összegből a folyó évi szatmári tornaverseny alkalmából kiadott szegényebb sorsu ifjaink torna-öltözetére, zászlóra, oszlopjelzőre és apró szükségletekre:

35 frt 36 krt.

Maradvány 1 frt 51 krt.

Ez a maradvány az alább látható nyilvános nyugtató számadásához esatoltatott.

A nagy közönség adományáról levén itt is szó, hálás köszönetet mondok a kegyes jószágért.

Kelt Szatmár, 1898. november 14.

Dr. Steinberger Ferencz
tan. kép. igazgató.

Nyilvános nyugtató és számadás. A Szen-Imre-szobornak a szatmári kir. kath. tanítóképző intézetben való felállításánál a „Heti Szemle” mult heti számában közölt nyilvános számadás szerint fedezetlenül maradt költségeire 33 frt 14 krra

- a) Soltész Imre plebános küldött 5 frt — krt
- b) a fentebbi számadásból esatoltatott 1 frt 51 krt
- c) N. N. adománya 26 frt 63 krt

Összesen 33 frt 14 krt.

Hálás köszönetet mondván a kegyes adakozóknak, az ezen czélra szolgáló gyűjtést ezennel lezártnak jelentem ki.

Szatmár, 1898. november 14.

Dr. Steinberger Ferencz
tan. kép. igazgató.

A kegyelet nevében. Vloklínszki Béla volt szatmári kir. kath. főgymn. tanár síremlékére Krasznay Zsigmond rónaszéki lelkész és Deák József tanító együttesen 1 frtot küldöttek be. Eddigi gyűjtésünk összege: 7 frt 50 krt.

Emlékeztető. A szatmáregyházmegyei irodalmi kör holnap 1/211 órákor közgyűlést tart, melyet Ó méltósága a püspök ur fog megnyitni. A közgyűlést megelőzőleg a kör volt elnökének b. Kovács Eduárdnak lelküdvéért 1/210 órákor gyászmise lesz.

A közgyűlés többi tárgyai: Ipariskolai igazgatóvá Kótai Lajos 3 évi időtartamra lett megválasztva. A város 1899. évi költségvetése elfogadottat, vita nélkül. A kir. kath. tanító képző tanárkarának köszönő levelét az iskolai rend védelme tárgyában alkotott szabályrendelet megalkotásáért a közgyűlés tudomásul vette.

A szatmárvármegyi tanári kör a jövő vasárnap Nagy-Károlyban gyűlést fog tartani.

Választási mozgalmak. Abból az alkalomból, hogy a városi közgyűlés a bizottsági tagok választásának határidejét november hó 27-ik napjára tűzte ki, megelégnéltek a választási mozgalmak és most már megállapodásra

járnak az eddig némileg szétágazó nézetek. Tegnap este az I-ső választó kerület polgárai tartottak a „Károlyi-ház” külön termében igen látogatott értekezletet, a melyen elhatározták, hogy Verézy Antal tábla bírót, Uray Gáspár ügyvédet, Litteczky Endre lapkiadót, Radó Bertalan „Első magyar” titkárát, Steinberger Ábrahám bankigazgatót jelölik és ezek megválasztása mellett állást foglalnak.

Hírek a színházról. Igazgatónk élénken gyarapítja műsorát, s újból beszerzett néhány kiváló s mulattató ujdonságot. — A jövő hét során a „Hypnotizált anyós” is bevonul, egyike a párisi slágereknek. . . szerzője Bisson, ki a modern francia vígjáték irás nagy mestere. Ez utóbbi darabja pszichológiai bonyodalmakon épült, folytonos kacagásban tartja a közönséget. Ugyancsak e hó folyamán fogjuk látni a „Kis városi hírességek” vaudeville-t, zenéjét „Lili” szerzője írta, szövegét Busnach, kitől számos jó bohózat, operette szöveg került színpadra.

A népkönyha egylet ez évben november 20-án kezd meg Zrínyi utca 2 sz. házban működését, a hol a télen át igyenes ebédet fog osztani városunk munkaképtelen szegényeinek, valamint összes elemi iskoláink azon szegény sorsu tanulóinak, a kik otthonaikban nem kaphatnak fött ételt ebédre. A bizottság e czélból az egész téli időnyre szóló 110 ingyen jegyet bocsátott aránylag felosztva a tanítók rendelkezésére, úgy hogy a tanítók lesznek hivatva az élelmezésre érdemes tanulókat kijelölni. — A rendfentartás érdekében felkérjük a tanító urakat ez uton is, hogy az élelmezendő tanulók csoportonként, egy felügyelő kíséretében jelenjenek meg naponta ebéd osztáskor a népkönyhán. A midőn egyletünk a tél közeledtével kötelességéhez híven gondoskodik szegényeink élelmezéséről, egyuttal az erre szükséges költséget is adakozás útján kívánja beszerezni. — A gyűjtés nemes feladatát egy hölgy bizottság vállalta magára és megkezdődött a kéregetés a népkönyha téli szükségleteire; adjon kiki szíve sugallata és tehetsége szerint akar élelmi szerekben, akár pénzben e hummáns czélra, hogy a begyűlt adakozásból városunk éhező szegényeit élelmezhessek. A népkönyha bizottsága.

A huszti adóhivatal — mint értesülünk — kirabolták. Mintegy 1600 forint készpénzt és értékpapirokban szintén pár ezer forintot emeltek el. Elég gondatlanság, hogy a hivatal, mely épen a város végén fekszik, éjjelenként nem őrzi senki.

A dalegyesület e hó 21-én este 8 órákor a Társaskörben tagilletményes dalestélyt rendez, melyen az aradi dalverseeyen előadott darabok is szerepelni fognak. A színháznak egyik kiváló énekesnője is részt vesz az előadásban.

A szerelem iskolája. Rákosi Jenő, az aranytollu poéta regényes szép színműve kerül színpadra e hó 19-én szombaton színpadunkon. Erzsébet napjára esik ez előadás így igazgatónk úgy áldoz a kegyeletnek megboldogult felséges asszonyunk iránt, hogy az előadást az Erzsébet szobor alapja javára rendezi. — A magas szoros czél már megérdemli az érdeklődést annál is inkább, mert eszköze is szép a bájjos mestermű színrehozatalának.

Németiben mozgalom indult meg, hogy a városi képviselő választások alkalmából ellenzéki szellemű egyének kerüljenek a gyűlésterembe. Egy közelebb tartott értekezleten Boronkai József, Debreczeni Károly, id. Gyula István, Félégyházi Ferencz és Mátray Lajos lettek jelölve.

A gazdasági egyesület előterjesztést tett a földmiv. miniszternek, hogy a debreczeni földmives iskola Szatmáron helyeztesse el.

Karikás csárdás czim alatt Havas Miklós fiatal szerzőtől egy zenemű jelent meg, mely már ismeretes városunkban, s igen kedves fogadtatásban részesült. A kerékpár egyesület elnökének Tankóczy Gyulának van ajánlva, kinek sikerült arcképe is látható a czimlapon. Megszerezhető Reizer János könyvkereskedésében.

Színházi heti műsor. Szerdán Becsület Sudermann világhírű színműve. Csütört. Gésák itt harmadszor új díszletekkel Mimósa szerepében Thurzó Honkával. Pénteken Oroszlán-

vadász operette. Szombaton A szerelem iskolája Rákosi Jenő színműve, díszelőadás az Erzsébet szoborjavára. Vasárnap itt másodsor Dreyfuss. Hétfőn Asszony verve jó népszínmű.

Királynék gyilkosa, a gazlelkű Luccheni, ennek a századnak legnagyobb gonosztevője felett kimondotta a genfi bíróság az ítéletet. Életfogytiglan tartó fegyházat kapott. A sweiczi kantonokban ez a legnagyobb büntetés, mert ott a halálbüntetést nem ismerik. A bíróság a legnagyobb szigorral és igazságossággal járt el, ami elismerést érdemel, de nemzetünk nagy fájdalmát enyhíteni nem képes.

Az agárverseny, melyet a mult héten tartott meg Mátászalkán Szatmár, Szabolcs és Zemplén vármegyék előkelőségeiből alakult egyesület, szép eredménnyel végződött. Az első díjat, egy gyönyörű ezüst serleget Péchy László porosalmai birtokos Sárkány nevű kutyájával, 115 forintos tétet Orosz Miklós vajai földbirtokos Ledi nevű kutyájával nyerte el. Az egylet kimondotta, hogy székhelye ezután állandóan Mátászalkán lesz. A versenyt megelőző estén fényes táncmulatság volt, melyen vármegyénk főispánja gr Hugonnai Béla nejjével, Nagy László alispán nejjével, Ilosvay Endre főszolgabíró neje és Blanka leánya is részt vettek számos előkelő vendég között.

Lótenyésztési jutalomdíjazás lesz városunkban e hó 30-án a szatmármegyei lótenyésztés emelése czéljából. A városmajorban d. e. 10 órákor veszi kezdetét. Kiosztatnak a köv. államdíjak: I. Sikerült, ez évben ellett csikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jól ápolt, erőteljes és egészséges állapotban vannak, öröklő hibáktól mentek s jó tenyészkanczák kellékeivel bírnak: 1 díj 40 forint, 2-ik 30 frt, 3-ik 20 frt, 4-ik 10 frt, 5-ik 9 frt, 6-ik 8 frt, 7-ik 7 frt, 8-ik 6 frt. II. Három éves, egészséges, jól táplált és ápolt, öröklő hibáktól ment kanczaesikók számára, melyek kitűnő tenyész-képességet ígérnek: 1 díj 30 frt, 2-ik 20 frt, 3-ik 10 frt, 4-ik 5 frt, 5-ik 5 frt. Pályázhatnak szatmármegyei tenyésztők, de községt bizonylatlalt kell igazolni, hogy az illetőnek a bemutatott anyakancza már születés előtt sajátja volt, vagy a 3 éves kanczaesikó általa neveltetett. Pénzjutalomban csak földmives tenyésztők részesülhetnek. Angol telivérek a versenyből ki vannak zárva. A díjakat egy vegyes szakbizottság fogja odaitélni. A kijelölt nap reggelén minden pályázó köteles Szatmár-Németiben a helyhatóságnál jelentkezni. Kelt Nagy-Károlyban 1898. nov. 3. Nagy László alispán, Svaiczer Gábor, bizottsági elnök.

Czélszerű ujitást hozt be az „Első magyar általános biztosító társaság” az életbiztosítás megkötésének már most is eléggé cultivált terén. Meghonosítja a persely gyűjtési módszert, a melynek czélja az, hogy a biztosított a havonként fizetendő díjat ne egyszerűen vegye el jövedelméből, hanem csekéssé az összegü napi megtakarítás útján hozhassa azt össze. Mindenki, aki egy életbiztosítást köt, kap egy igen csinos, erős szerkezetű perselyt, a melynek kulcsa a biztosító társaság pénzbeszedésével megbízott közegénél van. Minden hó 1-én megjelenik a pénzbeszedő és a biztosított jelenlétében kinyitja a perselyt, kiveszi a lassanként összegyűjtött havi díjat, kiszolgáltatja a nyugtát és a perselyt ismét bezárja. Azt hisszük, hogy ez a fizetési módszer, a mely nemcsak a jelenlegi anyagi viszonyoknak felel meg, hanem az egyes családi élet különböző esetei között is oly könnyen beilleszthető takarékosági módszert nemsokára közkedvelő válik és számos hívet szerez az életbiztosítás nemes és általános elismert eszméjének.

Színház.

(Apróságok „Dreyfus” és a „Gésák”-ból).

A Deréki uraság által állítottlag francia eredetiből fordított „Dreyfus” e ugynevezett korrájk megtöltötte a házat. Kritikát e darabról bajos írni, mert azon alól áll; azért csak a színrehozattal szándékunk néhány lelkiismeretes fotográfus vonással megjelönetezni.

A ködös Dreyfus-per alakjai, — bár mily tragikus színezettel mutatja is be őket Deréki ur, — rendkívül neveltségesek; s ha a tartalom tatóngó üressége nem fárasztotta volna ki szellemünket, elmondhatnók, hogy jól mulattunk.

Az előadás csaknem az éjféle nyult bele; de az est feltűnően tipikus publikuma oly kitartóan maradt helyén, mintha a mártíromságot szenvedett Dreyfus ártatlanságának (?) sugarai szegezték volna oda.

A hatás szemmel látható volt: a meghatóbb jeleneteknél a páholybeli gömbölyű arcok hosszúra nyulnak; a parterre homlokait redők kezdik borítani; a bú sötét árnyéka lepi el a deák helyre szorult ügynök sereget; a karzat sóhajt; s az egyik emeleti páholy szegletén forró könnyeket hullajt a lágy szívű komika.

Az ördög szigeten mélyen kesereg az „angyalalkú” Dreyfus (Rajz); a napvilágot jelentő deszkák részvétlenül elnyelték a drága könnyeket, de a deák helyi ügynökök s a kereskedő tanoncok kedélyében valószínűleg nyomokat hagytak.

A „Gésák” c. színpadi effektusokkal bőségesen kistaffirozott operette-ujdonság beütött; diadalmasan vonult végig vasárnap és szombaton a színen, s zenéjének szeretetreméltó kedvességével szinte egy lélekzetvételre megkedveltette magát.

A születése is elég előkelő; anyja a híres angol zeneköltő *Sidney*, apja a szövegíró *J. Halb-Oven*, kinek agyát többnyire kínai és japán históriák nyomják.

A siker nagy része a rendező vállain nyugodott. Legyünk udvariasak: e vállak szilárdak voltak; de legyünk őszinték is: *Német* nemcsak a rendezést, de a leghálásabb szerepet is vállaira vette. Jóízű *Vun-Hi* volt. Még a kupléi is tetszetek; igaz, hogy a már sokszor hallott befejezési sablont most a feleségével énekelte el.

Forrai oly mindenkit felvillanyozó jó kedvvel játszotta *Mollyt*, hogy alig győzték tapssal. Legtöbb hatást ért el a II. felvonásbeli japán táncsal, mely mellett éneke teljesen háttérbe szorult. Ennek a táncnak végén egy körszékes bakfis e szavakkal adta vissza kísérelő lovagjának a látcsövet: „Igazán remek táncz; az ön guckerjének oly kitűnő — akusztikája van.”

Ragányi J. se hagyta magát és *Mimotája* több tapsot esikart ki a közönségtől, mint a mennyit a *Forrai-entuziazmustól* kifáradt klaköröktől várni lehetett.

Aranyvirág szerepét *Kende P.* játszotta, jobban mondva, táncolta. A naivák szerepköre ugy látszik nem nyújt elég táplálékot e tehetséges színésznek művészi becsvágyának, azért szokott szerepkörén kívül idegen régiókba is elkalandozni. Hiába! a jól megérdemelt babérhoz muszáj exotikus japáni növényeket is tüzni.

Aczél Sz. (Bimbó) is elérte egyszer, hogy kedve és szerepe szerint ugránozhasson.

A kar kifogástalanul működött s élénkségével pezsgő életet teremtett a színpadon. A zenekar jól érezte magát a friss elemekben és igazi bravúrral játszta le a kedves zenét.

Ha már dicsőretet osztogatunk, az igazgatót is meg kell említenünk, kinek vezetése alatt az a maroknyi kultursereg mindig jobban halad ama pont felé, midőn a nyujtottal mindenki meg lehet elégedve. Legjobb szingazgatói tulajdonsága abban rejlik, hogy számol a közönség óhajaival és panaszaival; nagy ideje, hogy a közönség is számoljon már a director óhajaival és panaszaival.

Vidék.

Meghatrás. Az új vagyis a 3-ik parallel-utca megnyitását végre elejtették olyképpen, hogy levették a napirendről, ugy e fölösleges utcának megnyitását és a közbeső telkek kisajátítását, valamint a vízi utczának kikövezését is. Okos cselekedet a polgármester részéről, hogy nem akarja az elentétes véleményeket a végletekbe hajtani s a kölcsön veendő pénzt hasznosabb célokra fordítja. P. o. összeköti a Gózsont a nagy piacozal, a Kölcsey-utczát a Hajdúvárossal.

A Kölcsey-egyesület kongatása. A megyei

levéltárnak átadása alkalmából az az eszme merült föl, hogy a levéltárnak történeti, archaeologiai, diplomatikai könyveit, p. Szirmay: Szatmár megye története, Gottererev és Schönwizner diplomatikája stb. eff. valamint Kölcseynek kéziratjai a Kölcsey körnek adásának át megörzés, meg tud. értékesítés végett. Helyes.

A titokzatos ügyben annyit tudunk meg, hogy a feladás névtelenül Szatmár megye közönsége nevében című aláírással történt s hogy illetékes, a számvevőszék dolgait alaposan ismerő egyén irhatta. Mondtuk már: a legutóbbi megyei közgyűlés alkalmából tessék a számvevő testületet rekonstruálni, akkor sem dijnokok nem kellenek, sem feladás nem fog történni.

A főispáni titkár gyásza. Steinkogler János főispánunk lankadatlan munkás szorgalmu titkárját gyász érte. „Édes atyja” St. József halt meg Huszton. Őszinte részvétünk a gyászoló iránt!

Rendkívüli megyei közgyűlés lesz f. h. 21-én hétfőn d. e. 11 órakor a folyó ügyeken és több napidíj kiutalványozásán kívül legérdekesebb tárgya a n.-bánya-zsíói vicinalis vasut 45.000 frt. kölcsönügye.

1315/1898. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel köz-

hírré teszi, hogy a brünni cs. kir. járásbíró-ság 1898 évi C. III., 257/12 számú végzése következtében Korányi János ügyvéd által képviselt **Stiástny és Schlesinger** czég javára **Spitz Lajos** ellen 219 frt 44 kr. és jár. erejéig 1898. évi október hó 5-én foganasított kielégítési végrehajtás utján le és felülfogalt és 431 frt 88 kr-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle divatáru czikkek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíró-ság 1898. évi V. II. 457/3. számú végzése folytán 219 frt 44 kr. tőkét követelés, ennek 1898 évi február hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltó díj és eddig összesen 46 frt 22 kr-ban bíróság már megálapított költségek erejéig Szatmáron, a piaczon leendő eszközésére **1898. évi november hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1898. november hó 12

Ádám Albert, kir. bir. végrehajtó.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn

s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncsesmetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 drb.; vadoncsesmetéi 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelésnek küld szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon jétesült s így azért, mert mint tudva van, a homok földben éppen ugy, mint az agyagos, köveces talajban, nemkülönbönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig bi-tosabban ered meg es fejlődik mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkövesházi hírneves telepről valók. **Ugy magas derekú, valamint törpe csesmeték megrendelhetők: kórte, alma, szilva, őszibarack, kajszi-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csesmeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fontirt gyümölcsfajokból tábla ürités folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csesmeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krt, melyek gazdag gyökéretüknel fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatos. Fenti minőségű csesmeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fontirt czégnél. A gazdag gyökéretű vadonczok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-czim:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, **CZEGLÉDEN.**

!!Tessék árjegyzéket kérni!!

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petróleum literje 20 krajczár.

Elvállalok képkeretezéseket a legfinomabb kivitelben, ablak javításokat háznál is végeztetek.

GYÓRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Legnagyobb választék **petróleum és olajlámpákban** ugy-szintén **háztartási és konyhaberendezési** cikkekben ajánlom legujabb árjegyzékemet szives figyelmébe.

1 függő lámpa 12 gyertya fényü	3.25
1 " " " " " " ebédlőbe	5.40
1 szalon csilláros lámpa 18 gyertya fényü	12.—
1 hálószoba ámpolnolai bármely színben	3.50
1 asztali lámpa ércz talppal 12 gyertya fényü	— .98
1 " " " " " " teljesen fedett 18 gyertya fényü	2.80
6 személyes kávé készlet	3.50
6 " " " " " " teás	3.80
6 " " " " " " fekete kávé készlet tálczával	4.50
6 " " " " " " étkező készlet 26 drb.	7.50
6 " " " " " " ivó " " " " 21	2.90
6 " " " " " " üveg ozonás készlet	1.10

Ajánlom petróleum lámpa égőimet 35 45 és 55 gyertya fényü. Javitó műhelyembe üvegezéseket kép keretezéseket a legolesőbb árban eszközöltetek.

Ditmár R. szalon, ebédlő- hálószoba-lámpák, álló és asztali lámpák, kertli lámpák.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petróleum literje 20 krajczár.

ORGONA-ÉPTÉSI
MŰINTÉZET
Rieger testvérek

Budapest, Garay-utcza 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) cs. és kir.udvari orgona-gyárának fiókja. Legolesőbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 uj orgonát

épitett, melyek közül **186** esik Magyarországra, a többit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz, Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda,

József főherczeg cs. és kir. fensége és Klotild főherczegasszony ó cs. és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utcza 14. szám.

Alapított 1863-ban. Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik **góth-, román és renaissance-stylü ruhákban,** valamint **ponti-fikaló szerekben,**

Egyházi és egyleti zászlókban, ércz- és faárúkban stb

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik őszi és téli idényre **papi-, rend- és világi**

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli **havelokokat,** s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal **24** frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, béelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, eingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter számra** is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után **olesón** szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták **ingyen és bérmentve.**

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként **3 forint.**

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz **60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***csillagos acézből és a többi részei alpacéből vannak.

Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker. ...án-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. ut...n gyen küldetik.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT
HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo	I. rendű marha hus	—	—	52	kr
"	Sertés hus	—	—	60	"
"	Borju hus	—	—	60	"
"	Bárány hus	—	—	—	"
"	Friss disznózsir	—	—	76	"
"	Vastag szalona	—	—	72	"
"	Háj zsirnak	—	—	72	"
"	Paprikás szalona, vékony stráf	—	—	84	"
"	Fehér sós szalona táblákban	—	—	72	"
"	Kolozsvári páczolt szalona	—	—	84	"
"	Füstölt szalona táblákban	—	—	76	"
"	Páczolt sonka csonttal	1	frt.	—	"
"	" " csont nélkül	1	frt.	10	"
"	" " kifőve	—	2	frt.	—
kilo	Friss kolbász bors., citr., fokh.	—	—	70	kr
"	Füstös kolbász fokh. bors.	—	—	80	"
"	Lengyel kolbász	—	—	80	"
100	pár finom virsli	—	—	4	frt
100	drb szalvalád	—	—	4	"
100	pár frankfurti tormás	—	—	6	"
1	kilo Májsajt	—	—	80	"
"	Párizsi sajt	—	—	80	"
"	Czitromos sajt sült	—	—	80	"
"	Disznófej sajt	—	—	64	"
1	db. Páczolt marha nyelv	—	—	80	"
1	kilo Tepertő	—	—	64	"
1	kilo Vegyes hideg felvágott	—	—	80	"

5 kilós postarendmény pontosan eszközöltetik.

Zsir és szalona nagybani eladás.

Tisztelettel

Bölönyi László

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MIND A 6 HUZÁSON JÁTSZIK.

ÚJ SÁGI RÖK SORSJÁTÉKA

FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA

20.000 KORONA stb. stb.
NYEREMÉNYEKET KIVÁNTATRA 20% LEVONÁSSAL
KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLJA

Egy sorsjegyre **1 KORONA**

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Szatmári ker. és iparbank r. t.

Szatmár.

fehérneműim az „ezredéves kiállításon“

Az őszi és közelgő téli idény alkalmából van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

legdivatosabb női ruhaszövetek

nagy választékban megérkeztek, ugyszinte férfi öltönyök és felső kabátokra való,

tiszta gyapjuból készült hazai posztó szövetek,

valamint

valódi szepességi lenvásznak,

damaszt asztal- és ágyneműek gyári árakban, továbbá saját készítményű fehérneműek állandó nagy választékban vannak.

A legszebb menyasszonyi kelengyéket

a legrövidebb idő alatt s legjutányosabban készítem.

Legnagyobb választék szőnyegekől,

s még nagyon sok mindenféle közhasználatu- és divatcikkekből, u. m. függönyök, ágyterítők, paplanok, madráczok, esőernyők, kalapok, harisnyák, keztyűk, téli kendők, alsó ruhák, kötények, zsebkendők, szalagok stb.

A n. é. közönségnek vagyok

kész szolgálattal:

Páskuj Imre

Szövetmintákat és árjegyzéket vidékre bérmentve küldök.